

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An commissarius Cruciatæ possit prædictum perfecte constitutum
Oratorium concedere? parag. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. III.

Quid concedat Bulla, quoad celebrationem Missæ in Oratoris Privatis extra tempus Interdicti.

1. **B**ulla præter dictum favorem valendi celebrare, vel facere celebrare tempore Interdicti in Oratoris privatis, concedit etiam in iisdem eundem favorem extra Interdicti tempus. Sed de hoc ego latè egi in Opusculo de Sacrificio a Missæ, quare non est id cum molestia Lectoris hic repetendum.

a In Opusculo de Sacrificio Missæ. l. 1. c. 4. §. 4. à n. 36.

§. IV.

An per Bullam possit quis erigere Oratorium privatum, in quo celebretur sine alia Pontificis licentia.

1. **A**ffirmat b Castropalaus his verbis: *Bulla ergo, inquit, concedit sumenti ipsam, ut possit habere privatum Oratorium, & in eo celebrare Missas, vel celebrari facere, dummodo Oratorium, sit divino tantum cultui deputatum, & ab Ordinario designatum juxta formam in Triad. sess. 22. in Decreto de Celebrandis Missis præscriptam, & dum eo quis utitur, fundat preces pro unione Christianorum Principum, & eorum contra Infideles victoria. Hæc ille, cui assentitur Ludov. c à Cruce.*

b Castrop. de Bull. disp. un. p. 6. n. 2. sine.

c Lud. à Cr. de Bull. d. 1. c. 5. du. 1.

d Trull. de Bull. l. 1. §. 3. dub. 4. e Galleg. de Bull. ca. 4. dub. 31.

f Dian. p. 9. tr. 1. ref. 23. g Mendo d. 6. c. 1. nu. 6.

2. Ratio fundamentalis hujus sententiæ est, quia in Bulla expressè conceditur, ut in privato Oratorio, (visitato utique, & designato ab Episcopo) tempore Interdicti celebretur, ergo supponitur concedi etiam aliis temporibus non vetitis, quod est minus, juxta Regulam Juris in 6. Cui conceditur quod est plus, conceditur quod est minus. Adde, in Bulla Latina expressè poni sic (etiam tempore Interdicti.) At particula hæc (etiam) cum exprimat casum difficiliorem, supponit, tamquam certum, casum minus difficilem.

Verum hæc sententiæ prorsus rejicit Trullench, d Gallegus, e Diana, f Mendo, g qui omnes non possunt (& quidem merito) sibi persuadere, Pontificem velle concedere Privilegium celebrandi Sacrificium Missæ in domo cujuscumque privati, Sacrificium, inquam, quod est summus actus Religionis,

quem exercere in hac vita Fideles possunt, quemque cum summa, & possibili reverentia debent.

3. Hæc ex illis. Sed quia Adversarii possent, has, & similes rationes ex inconvenientia ductas eludere; Illa mihi hæc de re diu cogitanti efficax menti occurrit. Quod Summus Pontifex, dum licentiam concedit, ut etiam Interdicti tempore celebrari valeant Missæ in Oratorio privato, supponit, Oratorium jam esse alias ab ipso, vel ejus Delegato concessum, non autem per Bullam concedit. Sicuti cum dixit, ut notavimus modo §. 2. nu. 2. Concedo, ut habens Bullam possit celebrare in Ecclesia, etiam tempore Interdicti; supponit jam constitutam esse perfectè Ecclesiam, non enim per hæc verba constituit. Ita in casu nostro. Perfectè autem constituta supponitur Ecclesia, quando non solum materialiter, sed formaliter etiam est perfecta, hoc est, legitimè, ad Sacrificium Missæ in ea celebrandum, ab habente potestatem approbata.

§. V.

An Commissarius Cruciatæ possit prædictum Oratorium perfectè constituere, seu concedere?

1. **D**uæ hic sunt sententiæ. Altera negat cum Diana h aliique, atque adeo negat, Commissarium Generalem Cruciatæ h Diana posse concedere facultatem, ut quis in Oratorio Domus suæ celebret, vel faciat celebrare. Ratio potissima est, inquit, quia non in Bulla apparet, Verbum ullum in Bulla, etiam Originali, Cruciatæ, per quod Summus Pontifex hanc facultatem Commissario, quamvis Mendo Generali, communicaverit. Adduntur alia Rationes, quæ certè non ita efficaces judicantur, perinde ac prædicta.

2. Altera concedit, i modo Oratorium, antequam in eo celebretur, visitetur, & deputetur ad Divinum Cultum ab Ordinario. Ratio hujus sententiæ est, Prima, quia Petrus de Lara k inter cæteras facultates Commissarii Generalis recenset hanc: *Item possumus concedere licentiam, ut quis celebret, vel celebrare faciat in Oratorio privato, quod prius fuerit ab Ordinario visitatum.*

3. Secunda, quia idem Mendo, & Gallegus legus

Iegus locis citatis testantur de ipsa praxi in Hispania, qua per annos multos à variis Commissariis Generalibus hæc concessio facta est pluribus, sed certè solum Nobilibus, ac Dinastis, & indies fit; id quod ipsi probant ex informatione, quam iidem exceperunt ab ipsis Commissariis Generalibus, & ab eorundem Secretariis, qui ejusmodi licentiam expedire solent.

4. Tertia, quia quod in Bulla Cruciatæ hoc privilegium non inveniatur, nihil obstat; Credendum enim pro certo est, haberi ex aliqua alia Bulla, vel rescripto Commissariis directo, vel certè dicendum, usum tot annorum circa hanc facultatem legitimè concessisse jam Commissariis Generalibus ejusmodi potestatem.

5. Ut quid ego sentio, clarius proferam: Sciendum est Commissarium Generalem Cruciatæ residere in Hispania, atque ab hoc seelere constitui alios Commissarios Provinciales in quacumque Provincia, in qua Bulla promulgatur, & ab his Provincialibus substitui, seu nominari alios Commissarios particulares in singulis Civitatibus, seu Diocæsisibus.

6. His distinctis, puto Primò, esse valde probabile, Commissarium Generalem, qui in Hispaniis residet, potiri, (saltem pro Nobilibus, pro quibus est praxis) potestate prædicta, id enim admodum verisimile reddunt modo allata rationes.

7. Et quidem existimo (ut id suo hoc loco non præteream) eum, cui conceditur à Commissario Generali hoc Privilegium, non necessariò debere habere Bullam Cruciatæ, quia hanc conditionem de habenda Bulla, non videtur requirere tenor hujus concessionis; Putarem tamen, aliquam elemosynam ad arbitrium Commissarii esse dandam in subsidium belli contra Infideles; quia in his Privilegiis Cruciatæ semper habetur à Pontifice dicti subsidii temporalis ratio.

8. Puto Secundò, Commissarios provinciales, multò minus particulares, hæc potestate nequaquam gaudere. Ratio est, quia licet Commissarius Generalis habeat à Pontifice facultatem communicandi Commissariis Provincialibus omnem eandem potestatem, quam ipse Commissarius Generalis habet; sic enim dicitur in Bulla Originali, quam Originalem affert Ludovicus à Cruce ipso initio expo-

sitionis Bullæ. Item ut Commissarius Generalis deputare possit Commissarios in singulis Provinciis per locorum Ordinarios, quorum conscientia onerantur, prævia maturâ deliberatione, approbandos, cum simili, vel limitata potestate, licet, inquam, hac universali potestate gaudeat, unde dicere quis posset, etiam hunc, de qua loquimur, posse concedere Commissariis Provincialibus, tamen non habemus solidum fundamentum affirmandi, quod de facto concesserit.

9. Dices. In Delegatione, qua Commissarius Generalis delegat Commissarium Provinciale, sic habetur, ut ad verbum refert Taueredi: *a Datus potestatem, & facultatem a Vinc. cum omnibus suis incidentiis, & dependentiis, Transcra. adnexitatibus, & connexitatibus secundum, & to. 2. Qu. sicut nos habemus à Sanctitate Summi Pontificis, & sicut nos illas tenemus plenissimè.* Ecce ergo, quomodo totam potestatem suam, atque adeo hanc, Generalis de facto communicat Provincialibus.

10. Respondeo, recolendo, quòd modo n. 4. dictum est, hanc potestatem non habere Commissarium Generalem ex vi tenoris Bullæ Cruciatæ; quia in illa, ne verbum quidem, de hac, sed aliunde, &c. Dico igitur, esto Commissarius Generalis habeat potestatem communicandi omnia, quæ pertinent ad privilegia Bullæ Cruciatæ; sed unde habes, quod possit communicare etiam illud, quod aliunde habuit, vel ex alio rescripto, vel ex consuetudine præscripta; & connexionem vel nullam, vel satis remotam habet cum ejusdem Bullæ privilegiis? Vel; dato quod possit, unde habes, quod per prædicta verba de facto communicet, cum per hæc solum communicet connexa, & adnexa tenori Bullæ Cruciatæ, in quo tenore, ne vestigium quidem, est hujus privilegii de Oratoris privatis concedendis: Incerta igitur saltem res est, & cum sit magni momenti, non est facile præsumenda.

11. Nec valet, si dicas, aliquando id concessum hic tanormi à Commissario Provinciali fuisse. Nec valet inquam, quia semel, aut iterum id esse factum non parit præscriptionem, & credendum est, per errorem id esse bona fide tunc factum, quod hodiè, re diligenter examinata, fieri non potest.